

Fejlen er i § 103 eller i § 102, om der ikke i § 102 burde staa: „Mandsperson“, ligesom i § 103. Det er tvivlsomt, om dette Ændringsforslag, der er fremkommet paa et meget sent Tidspunkt, vistnok næsten efter at Forhandlingerne vare begyndte (*Ordføreren* [*Høgsbro*]: Nej!) ja, saa i alt Fald lige umiddelbart forinden, rammer det rette. Jeg skal derfor henstille til den ærede Ordfører, om der ikke kunde være Anledning til at tage Forslaget tilbage, saaledes at man kunde overveje det nærmere, til 3die Behandling kommer til at foregaa.

N. Pedersen: Det er kun meget faa Bemærkninger, jeg ønsker at gøre til dette Lovforslag, da jeg i alt væsentligt kan henholde mig til, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem for Frederikshavn (H. Madsen). Da jeg læste dette Lovforslag, og læste § 43, hvori det hedder, at Stævningsmændene fremtidig ikke skulle aflægge Ed, men at Eden afløses af en Erklæring paa Tro og Love, blev jeg overordentlig glad derover og troede, at det var et Princip, som man nu vilde gennemføre i hele dette Lovforslag, men jeg fik jo at se, at man i § 279 kom til et andet Standpunkt. Nu erkender jeg ganske vist, at den Løfteed, som en Stævningsmand skal aflægge, og den Ed, som et Vidne skal aflægge for Retten, og hvorpaa en Dom ofte bliver begrundet, er noget højst forskelligt, men det forekommer mig, at denne Forskel alene skal vise sig deri, at der er et forskelligt Ansvar og forskellig Straf for, om en Stævningsmand ikke opfylder sin Pligt i alle Maader, eller et Vidne afgiver falsk Forklaring for Retten. Men det, man her foreslaar, er jo en forskellig Maade, hvorpaa en Mand skal love at udføre sin Embedspligt, og den Maade, hvorpaa et Vidne skal love at tale Sandhed for Retten. Jeg er meget ked af, at den ærede Minister stiller sig saa bestemt herimod; jeg kan ikke forstaa, at her virkelig kan være et Principspørgsmaal i den Forstand. Jeg forstaaer, at det for Mindretallet er et Principspørgsmaal, de to Principper forstaaer jeg, at man siger: enten skulle vi beholde Eden i dens nuværende Form eller ogsaa gaa over til en højtidelig Erklæring. Det er to forskellige Standpunkter, men Flertallet og Ministeren stille sig ikke paa noget bestemt Princip; dette Princip er jo brudt, idet man opstiller det saaledes, at man kan gøre baade det ene og det andet, hvorimod Mindretallet synes mig at have fundet en almengyldig Regel, et Løfte,

som kan afkræves alle og enhver. Derfor forekommer det mig, for at bruge et Udtryk, som den ærede Ordfører anvendte i Gaar, at det netop er Flertallet, der tager et Spring ud i Mørket. Efter Flertalsforslaget kommer man til at beedige og bekræfte, og ingen ved, hvor mange der bruger den ene Form eller den anden Form, eller af hvilke Grunde de bruge den forskellige Form, de kunne jo bruge de forskellige Former af aldeles modsatte Grunde. Enhver ved, at dette, at gaa til at aflægge Ed for Retten, er noget, som ikke mange ere glade ved, og naar de kunne frigøre sig ved for Retten at erklære, at de enten paa Grund af deres Tro ikke tør eller paa Grund af deres Vantro ikke kunne aflægge Eden, saa erkende jo den ærede Minister og Flertallet — og det er jeg fuldstændig enig med dem i — at saa er det meningsløst, saa kan man ikke bruge den gamle Form for Eden, som man hidtil har haft, det er man fra alle Sider enig om, at der for dem maa foreligge en anden Form. Men det forekommer mig rigtignok i høj Grad uheldigt, at Folk lige over for Retten skulle erklære, om de tro eller ikke tro; og det ere de jo nødt til, for saa vidt de ville frigøre sig for Eden, og det forekommer mig, at netop dem, man holder fast til at aflægge Eden, det er ikke dem, der ere mindst samvittighedsfulde. Derfor kan jeg ikke se rettere, end at det, man fra alle Sider finder er tilstrækkeligt for den ene Part, maa ogsaa kunne være tilstrækkeligt for den anden. Det synes mig, at naar den Mand, der afgiver falsk Forklaring for Retten, skal anses som en æreløs og samvittighedsløs Person og straffes som saadan, vil det være fuldt betryggende med Hensyn til at sikre sig, at der afgives sandfærdigt Vidnesbyrd. Over for det Spørgsmaal, som staaer Flertallet og den ærede Minister imellem, om der skal aflægges Ed forud, saa er Flertallet jo i Overensstemmelse med den nuværende Tilstand, at Eden først skal aflægges bagefter. Naar man nu ved, hvor ofte det er Tilfældet, at Vidnet, naar det kommer frem, er nervøst og bange og derved ofte kan komme til at sige noget, som ikke er rigtigt, kan komme til at sige noget, som det maaske, naar det er færdigt med sin Forklaring og er kommet til Ro, kan blive klar over, at det ikke passede, eller kan have glemt at sige noget, som skulde have været anført, saa kan det dog faa Lejlighed til bagefter at supplere sin Forklaring eller berigtige den, hvis det finder